

Posudek na diplomovou práci Vladimíry Příhodové *Žáci ohrožení předčasným odchodem ze školy ve středním odborném vzdělávání*

Vedoucí práce: RNDr. Dominik Dvořák, Ph.D, Ústav výzkumu a rozvoje vzdělávání, Pedagogická fakulta UK

Předložená diplomová práce zkoumá faktory ovlivňující riziko předčasných odchodů ze vzdělávání ve středních odborných školách, konkrétně v oboru gastronomie a hotelnictví, kde autorka působí.

V úvodní teoretické části autorka představuje střední odborné vzdělávání v kontextu českého vzdělávacího systému. Dále se zabývá specifiky období dospívání, do kterého spadá období studia na střední odborné škole, stručně představuje perspektivu životního běhu a zabývá se kontextem Karlovarského kraje, do kterého je zasazen její empirický výzkum. Dále se teoretická kapitola podrobně věnuje problematice přestupů a absencí. Autorka uvádí poznatky z domácích i zahraničních výzkumů.

Teoretická část je vhodně strukturovaná a přináší množství užitečných informací. Oceňuji, že se omezuje na témata bezprostředně související se studovanou problematikou. Ukazuje, že autorka má dobře zvládnuto českou i zahraniční literaturu k tématu a je schopná využívat rozmanitých informačních zdrojů.

V následující části diplomové práce autorka popisuje prostředí, ve které realizovala empirický výzkum. V úvodu definuje termíny, se kterými v dizertační práci pracuje. Následně podrobně popisuje vzdělávání v oborech gastronomie a hotelnictví v Karlových Varech a podrobně popisuje i realizaci odborného výcviku.

V empirické části si autorka klade za cíl zmapovat situaci na Střední škole stravování a služeb Karlovy Vary a zjistit, jaké jsou důvody školní neúspěšnosti, které vedou k předčasnému ukončení vzdělávání, a hlouběji jim porozumět prostřednictvím případových studií. V metodologické části zdůvodňuje volbu výzkumného přístupu i výzkumného designu s oporou o odbornou literaturu. Zdůvodňuje volbu případů, popisuje metody sběru dat a jejich analýzu. Reflektuje rovněž svoji pozici, kdy se role výzkumnice střetává s rolí učitelky a ředitelky SPV. Zmiňuje rovněž etické aspekty výzkumu.

V prvním oddíle výsledkové části autorka analyzuje vývoj absencí v teoretické a praktické výuce v maturitním oboru Gastronom ve Střední škole stravování a služeb Karlovy Vary od roku 2014. Dále předkládá data o úspěšnosti absolventů oboru u maturitní zkoušky. Konstatuje, že se úspěšnost pohybuje pod celostátním průměrem a zamýšlí se nad příčinami tohoto jevu.

Ve druhé části jsou popsány případy dvou studentů a jedné studentky oboru gastronomie a hotelnictví, kteří změnili v průběhu studia obor. Následně autorka provádí mezipřípadovou analýzu, ve které identifikuje faktory ovlivňující průběh studia.

Empirická část je provedena velmi pečlivě. Autorka řádně zdůvodňuje a dokumentuje výzkumné postupy, prokazuje schopnost pracovat s kvantitativními daty i řádně realizovat kvalitativní výzkum.

V diskusi autorka srovnává svá zjištění se zjištěním z jiných dostupných výzkumů a získané poznatky nahlíží optikou push a pull faktorů. V závěru diskutuje limity realizovaného výzkumu.

Práce je napsána kultivovaně, bez překlepů a pravopisných chyb. Naplňuje požadavky kladené na diplomové práce. Autorka v ní prokázala schopnost pracovat s literaturou a realizovat kvalitní pedagogický výzkum. Práci doporučuji k obhajobě.

Otázky:

1. Jaké ze získaných poznatků považujete za zajímavé, užitečné či překvapivé?
2. Jak by podle Vašeho názoru mohly střední odborné školy předcházet předčasným odchodům ze vzdělávání a zvýšit úspěšnost žáků u maturitní zkoušky?